

نذار بچه قورتش بده!

به بهانه انتشار عکسی از اشیای درآمده از شکم کودکان در بیمارستان که بین‌شان از سکه، حلقه و فشنگ هست تا باتری و کلید!

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

پنج شنبه ۱۰ مرداد ۱۳۹۸
۲۹ دی القنده ۱۴۴۰ • اول آگوست ۲۰۱۹
شماره ۲۰۱۶۱

۱۳۸۴

آمارهایی درباره بلعیدن جسم خارجی توسط کودکان
بر اساس نتایج یک پژوهش دانشگاهی

پسران بیشتر از دختران و سکه بیشتر از باتری!

یکی از مشکلات نسبتاً شایع در کودکان، بلعیدن اجسام خارجی است و در حدود ۲۰ درصد موارد به مداخله آندوسکوپی یا جراحی برای خارج کردن جسم بلعیده شده از بدن کودک نیاز است. دو پزشک فوق تخصص گوارش کودکان و یک پزشک عمومی از دانشگاه علوم پزشکی تهران در پژوهشی روی کودکانی که به خاطر بلعیدن جسم خارجی به بیمارستان مرکز طبی کودکان مراجعه کرده بودند، به آمارهای جالبی دست یافتند که توجه شما را به آن‌ها جلب می‌کنیم.

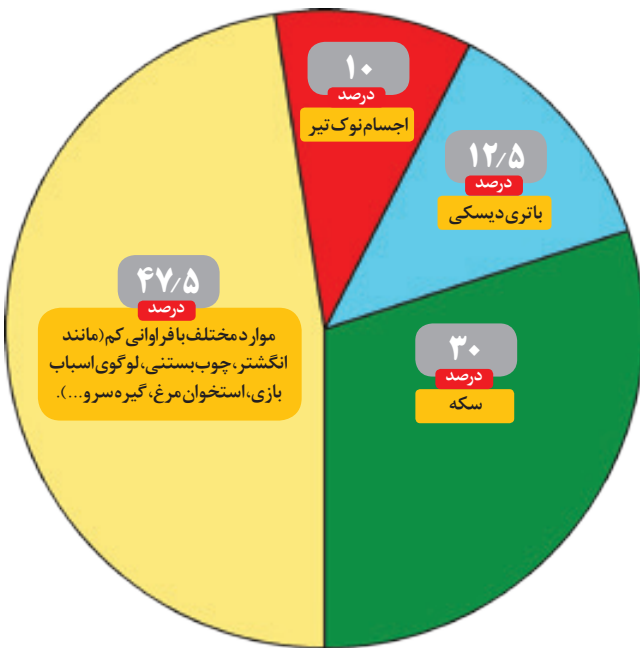

۴ سال میانگین سنی مراجعه کودکانی بوده است که یک یا چند شیء را بلعیده‌اند و محدوده سنی آن دقیقاً بین شش ماهگی تا ۱۳ سالگی بوده است.

۹۳٫۳ درصد والدین از بلعیده شدن شیء توسط کودک‌شان اطلاع داشته و بقیه والدین بعد از دیدن علائم بیماری در کودک‌ها با مراجعه به پزشک، متوجه این ماجرا شده‌اند.

۱ ساعت اول، مدت زمانی است که بیشترین کودکان به بیمارستان مراجعه کرده بودند.

شایع‌ترین اجسام بلعیده شده توسط کودکان

نکته: تمام بیماران بررسی شده در این پژوهش، بعد از آندوسکوپی به حال عمومی خوب مرخص شدند و تنها برای ۶/۶ درصد عارضه ایجاد شده بود که با درمان طبی و پزشکی، بهبود یافتند.

آیا فرزندم پیکا دارد؟!

پیکا نام پرندهای است مانند زاغ که همه چیز خوار است و چون برخی کودکان به هرزه خواری روی می‌آورند، این نام را برای این اختلال برگزیده‌اند. کودکان مبتلا به «پیکا» نیاز به درمان روان‌پزشکی دارند. در مورد ذکر است که شیوع این اختلال بالا نیست و تشخیص آن تنها به عهده پزشک است. برخی کودکان استفاده از مواد غیرخوراکی را مصرف ادامه می‌دهند و از این عمل خود لذت می‌برند. ویژگی مهم این اختلال عادت به خوردن غیرخوراکی‌ها مانند رنگ، کاغذ، گل، تکه‌های لباس و پارچه، مو و حشرات است. این اختلال در کودکان سیاه‌پوست بیشتر از سفیدپوستان و در پسران اندکی بیشتر از دختران گزارش شده است. محرومیت شدید، عامل فرهنگی، اختلال رابطه مادر و کودک، عقب‌ماندگی ذهنی و سایکوز از جمله علل ابتلا به این اختلال است.

هر روز در روند رشد

نوزاد اتفاق تازه‌ای

رخ می‌دهد. در واقع

آن‌ها هر روز مهارت

جدیدی یاد می‌گیرند. یک‌روز می‌بینید

در حال دست و پا زدن است، روز دیگر

چهار دست و پا می‌رود و یک روز هم

می‌بینید که در حال کشف دنیای اطراف

است. در همین مرحله کشف دنیای

اطراف است که کودکان همه چیز را به

دهان می‌برند و این کاملاً طبیعی است.

در واقع آن‌ها با این کار می‌خواهند که

جهان اطرافشان را بشناسند اما یک‌روز

در حالی که این موضوع برای آن‌ها عادی

شده، ممکن است ناگهان متوجه شوید او

چیزی مثل سکه، باتری، پیچ و... را بلعیده

است. این جاست که اگر واکنش آگاهانه

و به موقعی داشته باشید، کودکان با

کمترین خطر روبه‌رو خواهد شد و گر نه

هیچ اتفاق ناگوارتری دور از انتظار نخواهد

بود. پرونده امروز زندگی سلام به بهانه

انتشار عکسی از اشیای درآمده از شکم

کودکان در بیمارستان مرکز طبی کودکان

که به سرعت در شبکه‌های اجتماعی

پربازدید شد، به همین موضوع اختصاص

دارد. در این پرونده، علاوه بر بلاهایی

که بلعیدن چنین اشیایی بر سر کودکان

می‌آورد، به علائم خطرناک این اتفاق و

این که والدین باید در آن لحظه چه کنند،

اشاره خواهیم کرد.

کودکان از چه سنی و چرا اشیای را می‌بلعند؟

کودکان وقتی به سن سه تا چهار ماهگی می‌رسند، سعی می‌کنند تمام چیزهای پیرامون خود را با دهانشان کشف کنند، از انگشتان گرفته تا هر چیزی که قادر باشند دست خود را روی آن بکشند؛ مو، خاک، مداد شمع، اسباب‌بازی و... عادت به دهان بردن وسایل و اشیاء اغلب تا دو سالگی ادامه دارد و در برخی موارد حتی تا بعد از آن هم طول می‌کشد و به نوعی بخشی از نقطه عطف رشد آن‌ها محسوب می‌شود. البته در بیشتر موارد این عادت به خودی خود بعد از پنج سالگی از بین می‌رود. همان‌طور که گفته شد، این که کودک هر چیزی را که در دسترس او باشد در دهان بگذارد، چندان غیرطبیعی نیست اما چیزی که مهم است باید ببینید آیا کودکان فقط اشیای خاصی را در دهان می‌گذارند یا به جای غذائمال به خوردن غیرخوراکی‌هایی مثل خاک، چسب، چوب و... دارد؟ گروهی از کودکان به علت کمبود برخی مواد در بدن‌شان به سمت مواد غیرخوراکی جذب می‌شوند. مثل خوردن خاک برای جبران کمبودی یا خوردن کاغذ و دستمال کاغذی که از مشتقات چوب است که این موضوع باید مورد توجه ویژه‌تری قرار بگیرد، هر چند با رژیم غذایی خاص و مصرف برخی ویتامین‌ها قابل درمان است.

بلعیدن چه شیئی چه بلایی سر بچه‌ها می‌آورد؟

کودکان ممکن است به دلیل کنجکاوی بیش از حد نداشتن درکی از خطرناک بودن بلعیدن اشیای مختلف، دست به این کار بزنند. بخش بالایی مری جایی است که معمولاً چنین اشیایی در آن گیر می‌کنند و گاهی عوارضی جبران ناپذیر دارد که در ادامه اشاره‌ای به آن‌ها داریم.

• **خوردن سکه مسای یا خفگی:** سکه‌هایی از رایج‌ترین اشیای خورده‌شده هستند. بلعیدن سکه می‌تواند منجر به بسته شدن راه تنفسی و خفگی، علایمی مانند استفراغ، سرفه، ابریزش بینی و غیره شود. سکه‌ها معمولاً کامل بلعیده نمی‌شود و خفگی بزرگ‌ترین عارضه آن است.

• **جویدن اسباب‌بازی‌ها و جواهرات فلزی:** جویدن اسباب‌بازی‌های پلاستیکی و موادی که واردمعده بچه‌ها می‌شود، آن‌ها را در معرض موادمشیمیایی سمی قرار می‌دهد و می‌تواند روند رشد مغزی‌شان را با اختلال مواجه کند. اسباب‌بازی‌های فلزی و جواهرات کم‌بها اغلب آلوده به موادمسمی مانند کادمیوم و سرب هستند و بلعیده شدن‌شان مسمومیت‌شدید را به همراه خواهد آورد.

• **خوردن ابزار نقاشی و اشیای رنگی:** بیشتر بچه‌ها عادت دارند مدادهای‌شان را گاز بزنند. بیشتر مدادها از سرب سیاه (نوعی کربن) و خاک رس درست شده‌اند. بلعیدن مداد کوچک می‌تواند برای بچه عارضه‌هایی مانند مشکلات روده و اختلالات هاضمه به همراه داشته باشد.

• **داروها:** بلعیدن برخی داروها توسط کودکان می‌تواند بر کبد و کلیه‌های او اثر بگذارد و تبعات مصیبت‌باری به همراه داشته باشد، در ضمن ایبوپروفن هم می‌تواند مشکلات تنفسی به بار آورد.

• **محصولات شیمیایی:** متأسفانه شدیدترین مسمومیت‌ها در کودکان مربوط به مواد شوینده و شیمیایی است که در اغلب موارد آسیب‌های جبران ناپذیری به دنبال دارد. کودکان معمولاً از روی کنجکاوی یا علاقه به رنگ و بسته‌بندی جذاب مواد شوینده این محصولات را به دهان می‌برند و می‌بلعند. بلعیدن مواد شوینده مانند مایع ظرف‌شویی، مواد تمیزکننده و غیره می‌تواند باعث سوزش لب، دهان و گلو شود. کافور هم که در اسپری‌های حشره کش وجود دارد حتی به میزان کم می‌تواند مضر باشد و به تشنج بینجامد.

• **باتری و آهنربا:** باتری‌های کوچکی که در برخی اسباب‌بازی‌ها استفاده می‌شوند به راحتی قابل بلعیدن هستند. خارج شدن محتوای آن‌ها می‌تواند به آسیب‌های جدی و حاد در مجرای غذایی مانند سوزش شدید یا سوراخ شدن مری، آسیب به رگ‌های خونی، خونریزی زیاد و... بینجامد. بلعیدن اشیای آهنربایی هم می‌تواند به بروز خطرات حاد از جمله مشکلات روده مثل زخم روده یا سوراخ شدن آن منتهی شود.

بعد از بلعیدن چه باید کرد؟

در بیشتر مواقع که یک کودک، چیزی را می‌بلعد این مشکل آن قدر ترسناک است که والدین دستپاچه می‌شوند و به اصطلاح دست و پای‌شان را گم می‌کنند و بیشتر از آن که به بچه کمک کنند، ممکن است به او آسیب بزنند. در ادامه کارهایی که باید بعد از این که متوجه بلعیده شدن شیء خارجی توسط کودک شدید، انجام دهید، با هم مرور می‌کنیم.

دقت کنید که پیش از هر کاری یا همزمان با کمک کردن حتماً باید با مراکز فوریت‌های پزشکی تماس بگیرید، چون ممکن است خودتان موفق به انجام عملیات نجات نشوید و زمان را از دست بدهید. خیلی مهم است که خونسردی خودتان را حفظ کنید و اقدامات زیر را انجام دهید.

• **کودک زیر یک سال**
خارج کردن جسم خارجی از گلو بچه زیر یک سال، سخت‌تر و نفس‌گیر است و اگر اعتماد به نفس کافی را ندارید، دست به هیچ اقدام عملی نزنید اما اگر دست به کار شدید، طبق مراحل زیر اقدام کنید.

مرحله اول: در صورت مشاهده جسم خارجی، باید آن را با رد کردن انگشت اشاره از کنار جسم و سپس خم کردن انگشت با احتیاط خارج کرد. هرگز نباید بدون دیدن جسم خارجی، انگشت را وارد دهان بچه کرد، چون ممکن است با پایین رفتن جسم خارجی، انسداد ناقص را به انسداد کامل تبدیل کنید.

مرحله دوم: در صورت مشاهده نکردن جسم خارجی برای کودکان زیر یک سال، ابتدا با قسمت نرم پایین شست، پنج ضربه به پشت و سپس پنج بار فشار به ناحیه پایین جناغ سینه با دو انگشت چهار و سه انجام شود و سپس داخل دهان کودک را بررسی و جسم را خارج کنید.

مرحله سوم: در صورت برقرار نبودن تنفس، باید تهویه تنفسی برای کودکان با تنفس دهان به دهان انجام شود و در صورت لزوم، مراحل فوق تکرار شود. این مراحل تا خارج شدن جسم خارجی یا رسیدن نیروی امداد ادامه پیدا می‌کند.

